

УДК 338.47

STRATEGY OF ECONOMIC DEVELOPMENT FOR TRANSPORTATION ENTERPRISES: TRANSFORMATION OF PERCEPTIONS

СТРАТЕГІЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ: ТРАНСФОРМАЦІЯ УЯВЛЕНЬ

Sokolov A.V. / Соколов А.В.

Graduate Student of the Department of Accounting and Audit/
аспірант кафедри обліку і аудиту

аспірант кафедри обліку і аудиту

ORCID: 0009-0005-2719-7901

State Higher Education Institution «Pryazovskyi State Technical University»

Dnipro, 29 Gogol Street, 49000

ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет»

Дніпро, вул. Гоголя 29, 49000

Анотація. Стаття присвячена аналізу трансформації уявлень щодо стратегії економічного розвитку транспортних підприємств, що допомагає розуміти сучасні виклики та можливості управління транспортними підприємствами і враховує важливі аспекти їх стратегічного розвитку в сучасному світі. Досліджено особливості різноманітних підходів до стратегічного управління, які впливають на формування та реалізацію стратегій розвитку транспортних підприємств у сучасних умовах. Виявлено, основні підходи що трансформувалися відповідно до змін в економічному, технологічному та соціальному середовищі, а саме: традиційний, інтегрований міжрегіональний, екологічний, сталість та стале вдосконалення, глобальна інтернаціоналізація, цифрова трансформація, ефективне управління ризиками, гнучкість та адаптивність, розумне місто та мобільність.

Ключові слова: розвиток, підхід, транспортні підприємства, аспекти, стратегії, ефективність

Вступ.

Сучасний процес глобалізації вказує на важливу роль транспорту у соціально-економічному розвитку будь-якої країни, який сприяє посиленню глобальних зв'язків у світі. Отже, ефективне функціонування транспортних підприємств є ключовим фактором для забезпечення високого рівня конкурентоспроможності країни загалом. Діяльність транспортних підприємств є важливим елементом досягнення соціальних і фінансових цілей розвитку, не лише в галузі, а й в економіці країни в цілому. Застосування новітніх технологій у наданні послуг, включаючи транспортні, потребує відповідності загальним стратегічним напрямкам, щоб максимально ефективно адаптуватися до нових умов. Саме тому дослідження трансформації уявлень про стратегію економічного розвитку транспортних підприємств є актуальною проблемою, яку розглядають різні автори та дослідники у галузі економіки, менеджменту та транспортної логістики. Деякі з них вносять концептуальні підходи до розв'язання цієї проблеми, інші аналізують практичні аспекти стратегічного управління транспортними підприємствами. Велике різноманіття підходів та аналізів, представлених різними авторами та дослідниками, свідчить про значимість цієї проблеми та різноманіття шляхів її вирішення.

Основний текст.

Трансформація уявлень про стратегію економічного розвитку транспортних підприємств є складним і динамічним процесом, який відбувався

поступово і включав кілька важливих етапів. Підходи до цієї стратегії змінювалися відповідно до розвитку суспільства, технологій, економічних умов та глобальних тенденцій. Історично розвивалися традиційні стратегії, а також нові концепції, що відображали сучасні вимоги до сталого розвитку, екологічної збалансованості, ефективності та конкурентоспроможності транспортних підприємств. Різні етапи трансформації враховували зміни у підходах до управління ризиками, використанні технологій, залученні інвестицій, розвитку інфраструктури та побудові партнерських відносин з урядовими та громадськими структурами. Важливими аспектами були також регулятивні зміни та зміни в споживчих практиках, розвиток глобальних логістичних мереж та впровадження нових моделей управління.

Трансформація уявлень про стратегію економічного розвитку транспортних підприємств відбувалася поступово і включала кілька важливих етапів. Ретельне дослідження праць науковців ДУ Інституту економіки та прогнозування НАН України [1], Інституту економіки промисловості НАН України [2] та інших українських науковців [3] надало можливість виокремити основні підходи до стратегії економічного розвитку транспортних підприємств та їх особливості, а саме:

1. Традиційний підхід. Раніше, стратегія економічного розвитку транспортних підприємств базувалася головним чином на забезпеченні ефективного перевезення пасажирів та вантажів. Основною метою було збільшення обсягів перевезень та встановлення рентабельності. При цьому важливими елементами були:

- обсяги перевезень - основний фокус був спрямований на збільшення обсягів перевезень пасажирів і вантажів. Транспортні підприємства ставили перед собою завдання залучення більшого числа клієнтів і забезпечення їх потреб у перевезеннях;
- ефективність і рентабельність. Одним з ключових показників успішності була рентабельність підприємства. Оптимізація витрат та максимізація прибутковості були пріоритетними завданнями. Це включало удосконалення маршрутів, використання оптимальних режимів експлуатації, а також впровадження ефективних систем управління;
- конкуренція. У багатьох випадках розвиток транспортних підприємств базувався на конкуренції з іншими гравцями на ринку. Підприємства змагалися за клієнтів і намагалися зайняти провідні позиції в своїй галузі;
- технологічний прогрес. Використання новітніх технологій і транспортних засобів для поліпшення якості послуг та збільшення продуктивності також вважалося важливим аспектом стратегії розвитку.

Традиційний підхід дозволяв транспортним підприємствам залучати клієнтів, забезпечувати їхні потреби у перевезеннях та досягати рентабельності, однак з часом він перетворювався та трансформовався.

2. Інтегрований міжрегіональний підхід. Спрямований на розвиток співпраці між різними регіонами та перевезення товарів і пасажирів між ними. Цей підхід передбачає створення інтегрованих транспортних мереж, які

забезпечують зручний та швидкий рух різних видів транспорту через різні регіони, включаючи міжнародні маршрути. Ключовими аспектами цього підходу є співпраця між різними транспортними підприємствами, регіональними та місцевими урядовими органами, а також іншими зацікавленими сторонами з метою створення єдиної та згуртованої транспортної системи. Інтеграція різних видів транспорту (наприклад, залізничного, автомобільного, авіаційного та морського) дозволяє оптимізувати використання транспортних мереж та зменшувати час та витрати на перевезення. Під час впровадження цього підходу важливо враховувати особливості кожного регіону, його транспортну інфраструктуру, потреби та можливості. Також необхідно враховувати фактори, які можуть впливати на розвиток транспортної системи, такі як економічні умови, екологічні вимоги, технологічні інновації та соціокультурні фактори.

3. Сталість та стале вдосконалення. Орієнтований на забезпечення сталого розвитку транспортних підприємств шляхом ефективного використання ресурсів та постійного вдосконалення процесів.

4. Глобальна інтернаціоналізація. Спрямована на розширення діяльності транспортних підприємств на міжнародному рівні шляхом укладання міжнародних угод та партнерств.

5. Цифрова трансформація. Розвиток інформаційних технологій та Інтернету привів до цифрової трансформації у транспортній галузі. Зараз стратегія економічного розвитку транспортних підприємств включає в себе впровадження різноманітних цифрових рішень, які допомагають поліпшити ефективність та безпеку перевезень, оптимізувати маршрути і знизити витрати. Орієнтовані на впровадження передових технологій, таких як штучний інтелект, інтернет речей (IoT), автономність, щоб покращити ефективність та безпеку транспортних систем.

6. Ефективне управління ризиками. Спрямоване на ідентифікацію та управління ризиками, пов'язаними з експлуатацією та розвитком транспортних підприємств.

7. Гнучкість та адаптивність. Цей підхід до стратегії економічного розвитку транспортних підприємств передбачає створення організаційних структур, процесів та стратегій, які можуть швидко адаптуватися та реагувати на зміну умов ринку, вимог клієнтів, технологічних досягнень, вимог законодавства та інших зовнішніх факторів.

Гнучкість означає здатність транспортних підприємств адаптувати свою діяльність, ресурси та стратегії вчасно для відповіді на змінюючі обставини. Це може включати можливість модифікувати маршрути, розклади, послуги або стратегії ціноутворення для адаптації до змін у попиті, змін у цінах на паливо або змін у вподобаннях споживачів.

Адаптивність, з іншого боку, передбачає можливість транспортних підприємств активно передбачати та реагувати на виникаючі тенденції, виклики та можливості. Це включає готовність та здатність приймати інновації, впроваджувати нові технології та розробляти нові бізнес-моделі для збереження конкурентоспроможності та актуальності у змінній транспортній індустрії.

У цілому, підхід гнучкості та адаптивності підкреслює важливість гнучкості та реагування у стратегічному управлінні транспортними підприємствами, що дозволяє їм успішно функціонувати в динамічному та непередбачуваному середовищі. Він сприяє постійному навчанню, експериментам та удосконаленню для ефективної навігації змінами та досягнення довгострокового успіху.

8. Розумне місто та мобільність. Сучасні стратегії розвитку транспортних підприємств також спрямовані на підтримку розумних міст та розвиток мобільності. Це означає інтеграцію транспортних систем з іншими галузями, використання розумних технологій для керування трафіком та поліпшення досвіду пасажирів.

9. Екологічний підхід. За останні роки уявлення про стратегію розвитку транспортних підприємств зазнало значних змін. З поширенням глобальних екологічних проблем, увага все більше приділяється впливу транспорту на довкілля. Тому стратегія тепер спрямована на розвиток сталого та екологічно чистого транспорту, зменшення викидів шкідливих речовин та споживання енергії. Стратегія розвитку транспортних підприємств тепер спрямована на такі аспекти:

- розвиток сталого транспорту. Підприємства стежать за новітніми технологіями та інноваціями, спрямованими на створення екологічно чистого та сталого транспорту. Це може включати розвиток електромобілів, гібридних транспортних засобів, використання біопалива, а також розвиток систем масового транспорту, що працюють на альтернативних джерелах енергії;
- зменшення викидів шкідливих речовин. Підприємства впроваджують стратегії для зменшення викидів шкідливих речовин у атмосферу. Це включає в себе використання екологічних палив, оптимізацію маршрутів та режимів експлуатації для зменшення викидів оксидів азоту, сірки та інших шкідливих речовин;
- ефективне використання енергії. Транспортні підприємства стежать за ефективним використанням енергії у своїй діяльності. Це може включати використання енергоефективних транспортних засобів, впровадження систем рекуперації енергії, а також застосування технологій енергозбереження в побутових та виробничих процесах.

Ці аспекти стратегії розвитку транспортних підприємств покликані забезпечити більш сталий та екологічно чистий розвиток транспорту, що відповідає вимогам сучасного суспільства та сприяє збереженню природних ресурсів та зменшенню негативного впливу на довкілля.

Загалом, трансформація уявлень про стратегію економічного розвитку транспортних підприємств стала значно більш складною та цілеспрямованою, враховуючи екологічні аспекти, цифрові технології та розвиток розумних міст. Дослідження, інновації та співпраця галузей стають ключовими компонентами цього процесу.

Висновки.

Дослідження виявило, що трансформація уявлень про стратегію

економічного розвитку транспортних підприємств зазнало суттєвих змін та є важливою для розуміння сучасних викликів та можливостей управління в цій галузі. Розглянуті різноманітні підходи до стратегічного управління виявляються ключовими для формування та реалізації стратегій розвитку транспортних підприємств у сучасних умовах. Особливо важливим є виявлення основних підходів, які трансформуються відповідно до змін в економічному, технологічному та соціальному середовищі. Ці висновки сприяють кращому розумінню не лише сучасних тенденцій у галузі транспортного бізнесу, але й показують шляхи оптимізації стратегічного управління для досягнення успішних результатів в умовах змінного світового ринку.

Література:

1. Розвиток транспорту з метою відновлення і зростання української економіки: наукова доповідь /за ред. д-ра екон. наук О.І. Никифорок; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». – К., 2018.– 200 с. URL: <http://ief.org.ua/docs/sr/300.pdf> (дата звернення: 18.01.2024 р.)

2. Вишнеvский А. С. Общая теория стратегирования: от парадигмы к практике использования: монография / НАН Украины, Ин-т экономики промышленности. – Киев, 2018. – 168 с. URL: https://iee.org.ua/wpcontent/uploads/2019/01/mono_Vishnevskiy_rus_2018.pdf (дата звернення: 18.01.2024 р.)

3. Nataliia Havrylova, Natalia Mihai, Serhii Romanchuk, Olena Tarasevych, Lyudmyla Zhylynska, and Kostiantyn Rohoza. Approaches to financing green innovations in the formation of territorial logistic infrastructure. International Conference on Sustainable & Circular Management and Environmental Engineering (ISCMEE 2023). Izmir, Turkey, July 12, 2023. Volume 408 (2023) (E3S Web of Conferences) <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202340801027>

References

1. Ny`ky`foruk O.I. (red) (2018) Rozvy`tok transportu z metoyu vidnovlennya i zrostannya ukrayins`koyi ekonomiky`: naukova dopovid` [Development of transport in order to restore and grow the Ukrainian economy]. K. Retrieved from: <http://ief.org.ua/docs/sr/300.pdf> (accessed at: 18.01.2024) (in Ukrainian)

2. Vy`shnevsky`j A. S. (2018) Obshhaya teory`ya strategy`rovany`ya: ot parady`gmy k prakty`ke y`spol`zovany`ya: monografy`ya [General theory of strategizing: from paradigm to practice of use: monograph] Ky`ev. Retrieved from: https://iee.org.ua/wp-content/uploads/2019/01/mono_Vishnevskiy_rus_2018.pdf (accessed at:18.01.2024) (in Ukrainian)

3. Havrylova, N., Mihai, N., Romanchuk, S., Tarasevych, O., Zhylynska, L., & Rohoza, K. (2023). Approaches to financing green innovations in the formation of territorial logistic infrastructure. International Conference on Sustainable & Circular Management and Environmental Engineering (ISCMEE 2023), Izmir, Turkey, July 12, 2023. Volume 408 (2023). E3S Web of Conferences. <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202340801027>

Abstract. The article is dedicated to analyzing the transformation of perceptions regarding the strategy of economic development of transportation enterprises, which helps to understand the contemporary challenges and management opportunities of transportation enterprises, taking into account important aspects of their strategic development in the modern world. The peculiarities of various approaches to strategic management influencing the formation and implementation of

development strategies of transportation enterprises in modern conditions are explored. The main approaches that have transformed in accordance with changes in the economic, technological, and social environment are identified, namely: traditional, integrated interregional, ecological, sustainability and continuous improvement, global internationalization, digital transformation, effective risk management, flexibility and adaptability, smart city, and mobility.

Keywords: development, approach, transportation enterprises, aspects, strategies, efficiency.

Науковий керівник: д.е.н., проф. Кленін О.В.

Статтю відправлено: 23.02.2024 р.

© Соколов А.В.